

النَّمْلَةُ فِي الْحَدِيقَةِ

هذه نَمْلَةٌ.

النَّمْلَةُ فِي الْحَدِيقَةِ.
تَسْأَلُ النَّمْلَةُ:

النَّحْلَةُ:
لا، هذا رَجُلٌ.

ما هذا؟ هذا عَجِيبٌ!
هذا عَمُودٌ حَتْمًا!

— لا، هذا عِنَبٌ.

ما هذا؟
هل هذا لَوْلُؤٌ؟

— لا ... لا ... هذا وَرَقٌ.

هذا سَقْفٌ. نعم.
هذا سَقْفٌ.

— لا! هذه وَرْدَةٌ.

ما هذه؟
هل هذه شَجَرَةٌ؟

— هذه فَرَّاشَةٌ.

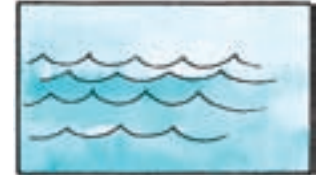
و ما هذه؟

....

— لا، لا ...

هذه بَرَكَةٌ صَغِيرَةٌ.

ما هذا؟

هذا وَاسِعٌ جداً!
هل هذا بَحْرٌ؟

نکته‌ها

در زبان فارسی برای سؤال درباره‌ی چیزهای گوناگون از عباراتی چون :
این چیست؟

استفاده می‌کنیم.

در زبان عربی برای این منظور از عباراتی چون :
ما هذا؟

یا

ما هذه؟

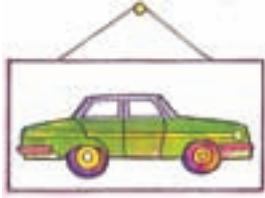
استفاده می‌کنیم.

✱ هرگاه در پایان کلمه‌ی مورد سؤال «ة» باشد،
از «ما هذه» استفاده می‌کنیم. در غیر این صورت
«ما هذا» را به کار می‌بریم.
مانند :

ما هذه؟ هذه شجرة.

ما هذا؟ هذا قلم.

التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ

١

٢

٣

٤

٥

٦

٧

٨

٩

با قرار دادن کلمه‌ی مناسب در جای خالی، جملات زیر را به صورتی کامل کنید که پاسخ مناسبی برای سؤال «ما هذا» و یا «ما هذه» شود. سپس شماره‌ی هر تصویر را مقابل جمله‌ی آن بنویسید:

☐

..... حَمَامَةٌ.

☐

..... ثَوْبٌ.

☐

..... حَدِيقَةٌ.

☐

..... سَاعَةٌ.

☐

..... جَبَلٌ.

☐

..... مَحْفَظَةٌ.*

☐

..... هذه

☐

..... هذه

☐

..... شَجَرَةٌ.

☐

..... قَمَرٌ.*

با توجه به حروف جمله‌ی «هذا کتابُ عربیُّ» که در خانه‌های جدول آمده است، در پاسخ به سؤالِ زیرِ هر تصویر، نام هر شکل را در جای مناسب خود در جدول بنویسید:

التَّامِرِينَ الثَّالِثُ

با توجه به تصویر، پاسخ مناسب را از میان پاسخ‌ها پیدا کنید و شماره‌ی آن را در داخل مربع مقابل تصویر بنویسید:

۱ - نَعَمْ، هذه فَرَاشَةٌ.

☐

هل هذه شَجَرَةٌ؟

۲ - لا، هذه نَافِذَةٌ.

☐

هل هذا عِنَبٌ؟

۴ - نَعَمْ، هذا رَجُلٌ.

☐

هل هذا رَجُلٌ؟

۵ - لا، هذه وَرَقَةٌ *.

۶ - نَعَمْ، هذا عِنَبٌ.

۷ - لا، هذه نَمْلَةٌ.

۸ - لا، هذه صَوْرَةٌ.

☐

هل هذا بَابٌ؟

التَّمرينُ الرَّابِعُ

برای هر تصویر، سؤال صحیح را با علامت * مشخص کنید و سپس پاسخ سؤال را با کشیدن خطی معین کنید:

هذه شَجَرَةٌ.

•

ما هذا؟

ما هذه؟

هذه نَافِذَةٌ.

•

ما هذا؟

ما هذه؟

هذا قَلَمٌ.

هذه حَدِيقَةٌ.

•

✗ ما هذا؟

ما هذه؟

هذه قَرَأَشَةٌ.

هذه نَجْمَةٌ.

•

ما هذا؟

ما هذه؟

هذا جِدَارٌ.

هذه مَحْفَظَةٌ.

•

ما هذا؟

ما هذه؟

هذا كِتَابٌ.

هذه سَيَّارَةٌ.

•

ما هذا؟

ما هذه؟

هذا ثَوْبٌ.

التَّامِرِينَ الْخَامِسُ

با توجه به تصویر، پاسخ صحیح هر سؤال را با دایره‌ای مشخص کنید:

۱

۲

۳

۴

۵

۶

لا	نعم	۱ - هل هذا بَيْتٌ؟
لا	نعم	هل هذا بابٌ؟
لا	نعم	۲ - هل هذه نَمْلَةٌ؟
لا	نعم	هل هذه فَرَّاشَةٌ؟
لا	نعم	۳ - هل هذه شَجَرَةٌ؟
لا	نعم	هل هذه حَدِيقَةٌ؟
لا	نعم	۴ - هل هذا بَحْرٌ؟
لا	نعم	هل هذا جَبَلٌ؟
لا	نعم	۵ - هل هذا جِدَارٌ؟
لا	نعم	هل هذه سَيَّارَةٌ؟
لا	نعم	۶ - هل هذه وَرْدَةٌ؟
لا	نعم	هل هذا ثَوْبٌ؟

خوب است بدانیم که:

حروف زبان فارسی و عربی معمولاً با کمک حرکت خوانده می‌شوند، و این حرکات بین دو زبان تقریباً مشترک می‌باشند. این حرکات عبارتند از:

عربی	فارسی	شکل
ضَمَّة	ضمّه یا پیش	ـُ
فَتْحَة	فتحه یا زَبَر	ـَ
كَسْرَة	کسره یا زیر	ـِ

و حرفی که دارای حرکت نباشد، می‌توان روی آن علامت «°» را قرار داد که آن را «سکون» می‌نامیم و در فارسی معمولاً «جزم» نامیده می‌شود.

* گاهی حرکات سه گانه‌ی فوق، همراه نون ساکن تلفظ می‌شوند که در

این صورت آن‌ها را «تنوین» می‌نامیم و چنین می‌نویسیم: ـــــــــــــــــُ

* اهمیت حرکت در زبان عربی بیش از زبان فارسی است، زیرا غالباً با

تغییر یک حرکت معنی کلمه دگرگون می‌شود؛ مانند:

كَتَبْتَ (نوشتی) كَتَبْتُ (نوشتم)

إِمَام (پیشوا) أَمَام (جلو)

بَرَّ (بیابان) بَرَّ (نیکی) بَرَّ (گندم)

أَحْسَنَ (نیکی کرد) أَحْسِنَ (نیکی شد) أَحْسِنَ (نیکی کن)

الدِّراسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

هم خانواده‌ی کلمه‌های داخل دایره را در آیات ذیل پیدا کنید و مقابل آن بنویسید:

﴿وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ﴾ بقره / ۲۵۵

فرمانروایی او آسمان‌ها و زمین را فرا گرفته است.

واسِع

﴿رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ﴾ أنعام / ۱۴۷

پروردگار شما صاحب رحمت بی کران است.

﴿رَبِّ أَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا﴾ إسرائ / ۲۴

خدایا به آن دو (پدر و مادر) رحم کن؛ همان طور

که مرا از کودکی پرورش دادند.

صَغِيرَة

﴿لَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ﴾ یونس / ۶۱

نه کوچکتر از آن و نه بزرگتر

﴿جَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ﴾ أنعام / ۹۹

باغ‌هایی از انگورها و زیتون

عِنَب

با توجه به معنی هر آیه، کلمه‌ی جا افتاده را با استفاده از یکی از کلمه‌هایی که در درس خوانده‌اید بنویسید:

﴿لَا تَقْرَبَا هَذِهِ الْ...﴾ بقره / ۳۵ (به این درخت نزدیک نشوید)

﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا الْ... وَالْمَرْجَانُ﴾ رحمن / ۲۲ (از آن دو (دریا) مروارید و مرجان

خارج می‌شود)

﴿جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَ...﴾ اسراء / ۹۱ (باغی از خرما و انگور)

﴿قَالَتْ ... اَدْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ﴾ نمل / ۱۸ (مورچه‌ای گفت: (ای مورچگان) به

خانه‌های خود داخل شوید)

في الحديقة

مَهْدِيُّ وَ وَالِدُهُ فِي الْحَدِيقَةِ.

— ... جَمِيلٌ جِدًّا!

هل تِلْكَ فَاكِهَةٌ؟

— نَعَمْ ... ذَلِكَ رُمَانٌ.

ذَلِكَ تُفَّاحٌ.

و ذَلِكَ عِنَبٌ.

— هل تلك مَائِدَةٌ؟

— نَعَمْ. تلك مَائِدَةٌ.

- و هل عَلَى المائدة طَعَامٌ ؟
– نَعَمْ ... ذلك طَعَامٌ ... ذلك لَحْمٌ طَيْرٍ .
– و ما ذَلِكَ ؟
– ذَلِكَ إِنَاءُ الماء .
و ذلك نَهْرٌ .
– و ما تلك ؟
– تلك شجرةٌ .

دانستیم که:

هذا و هذه، یعنی : این.
مانند : هذا کتابٌ.
هذه شجرةٌ.

حالا بدانیم:

ذلك و تلك، یعنی : آن.
مانند : ذلك کتابٌ.
تلك شجرةٌ.

* هذا و هذه برای اشاره به نزدیک به کار می‌روند.
ذلك و تلك برای اشاره به دور به کار می‌روند.

ذلك کتابٌ.

هذا کتابٌ.

تلك شجرةٌ.

هذه شجرةٌ.

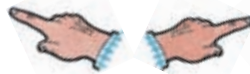
هذه و تلك همراه با کلماتی می‌آیند که در آخر آن‌ها «ة» باشد.
مانند : هذه شجرةٌ و تلك شجرةٌ.
هذه حديقةٌ و تلك حديقةٌ.

الْتَمَرِينُ الْأَوَّلُ

جای خالی سؤال و جواب را با توجه به موقعیت دور یا نزدیک بودن هر شکل تکمیل کنید.

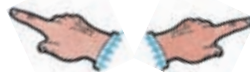
ما تلك؟ ... فاكهة.

ما هذا؟ هذا

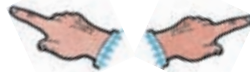
ما ...؟ تلك

ما ...؟ هذا

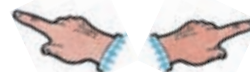
ما ...؟

ما ...؟ ... فراشة.

...؟

...؟

...؟

...؟

الْتَمَرِينُ الثَّانِي

جملاتی را که اسم اشاره‌ی مناسب در آن‌ها به کار نرفته با علامت * مشخص کنید و صحیح آن‌ها را بنویسید:

... ☐ تلك حَمَامَةٌ.	... ☐ تلك ثَوْبٌ.
... ☐ ذلك شَجَرَةٌ.	... ☐ ذلك بَيْتٌ.
... ☐ ذلك قَلَمٌ.	... ☐ تلك فَاكِهَةٌ.
... ☐ تلك نَافِذَةٌ.	... ☐ ذلك رُمَانٌ.
... ☐ ذلك سَفِينَةٌ.	... ☐ تلك طَعَامٌ.
... ☐ ذلك سَيَّارَةٌ.	... ☐ تلك نَحْلَةٌ.
... ☐ تلك عِنَبٌ.	... ☐ تلك بَحْرٌ.

الْتَمَرِينُ الثَّالِثُ

با «ذلك» و «تلك» عبارت‌های قرآنی زیر را کامل کنید:

- ۱- ... خَيْرٌ. *
- ۲- ... أُمَّةٌ.
- ۳- ... وَعَدٌ. *
- ۴- ... نِعْمَةٌ.
- ۵- ... الْجَنَّةُ ... *

التَّمرينُ الرَّابِعُ

با توجه به تصویر، جاهای خالی را با توجه به دور و یا نزدیک بودن تصاویر پر کنید:

هل هذه مَحْفَظَةٌ؟

نعم،

ما هذا؟

هل هذا ثوبٌ؟

لا، هذه مَحْفَظَةٌ.

هل هذه نَحْلَةٌ؟

.....

ما هذه؟

هل هذه نَمْلَةٌ؟

لا، هذه نَحْلَةٌ.

هل تلك ...؟

.....

ما ذلك؟

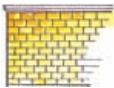
هل ذلك جِدَارٌ؟

لا، تلك نافِذةٌ.

.....؟

ما ذلك؟

.....

هل ذلك بَيْتٌ؟

لا، ذلك جِدَارٌ.

.....؟

ما تلك؟

.....

هل تلك فاكِهَةٌ؟

لا، تلك شَجَرَةٌ.

.....؟

ما تلك؟

.....

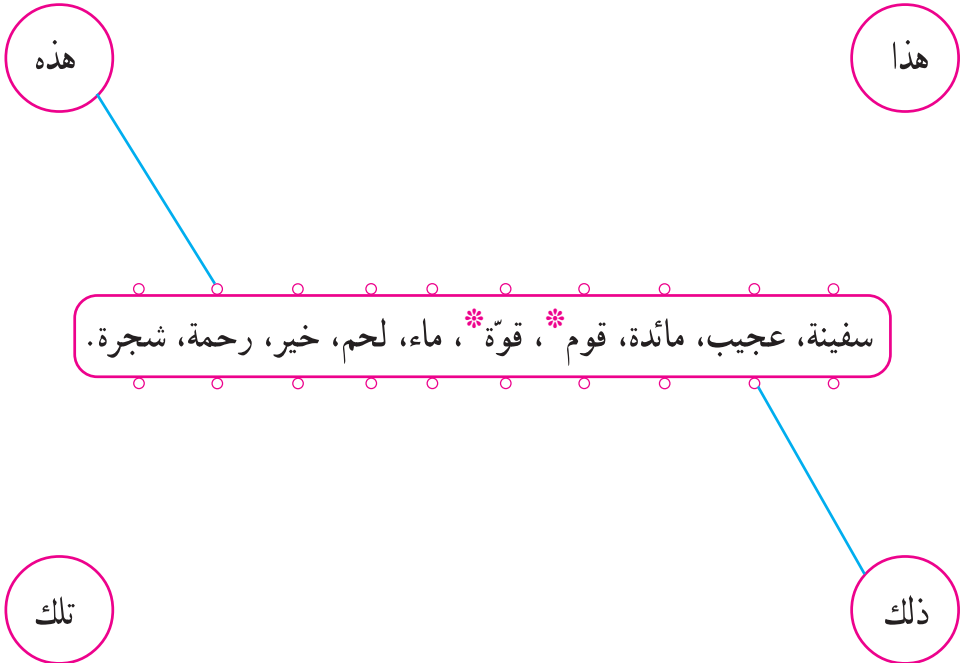

هل تلك فَرَّاشَةٌ؟

لا، تلك حَمَامَةٌ.

الْتَمَرِينُ الْخَامِسُ

هریک از کلمات زیر را با توجه به «ة» به «ذلک و هذا» یا «تلك و هذه» وصل کنید:

خوب است بدانیم که:

حروف هجای عربی (به استثنای الف) به دو دسته‌ی «شمسی» و «قمری» تقسیم می‌شوند.

حروف شمسی عبارتند از:

ت - ث - د - ذ - ر - ز - س - ش - ص - ض - ط - ظ - ل - ن

حروف قمری عبارتند از:

ا - ب - ج - ح - خ - ع - غ - ف - ق - ک - م - ه - و - ی

فرق این دو دسته فقط در این است که هرگاه «ال» بر سر یکی از حروف شمسی درآید، لام آن در تلفظ حذف می‌گردد و آن حرف شمسی با تشدید خوانده می‌شود؛ مانند:

اصل کلمه	تلفظ	املاء
الشَّمْسُ	← أَشْشَمْسُ	الشَّمْسُ

درحالی که هرگاه همین حرف «ال» بر سر یکی از حروف قمری درآید، در خواندن آن هیچ تغییری ایجاد نمی‌شود؛ مانند:

اصل کلمه	تلفظ	املاء
القَمَرُ	← الْقَمَرُ	القَمَرُ

تلفظ صحیح حروف شمسی و قمری چه در زبان عربی و چه در کلمات عربی متداول در زبان فارسی، از اهمیت بسزایی برخوردار است و باید در آن دقت بسیار شود.

الدراسات القرآنية

از هر آیه‌ی زیر، یک کلمه یا یک هم‌خانواده‌ی یکی از کلمه‌ها برگزیده شده است. هر یک از آن‌ها را با «ذلك» یا «تلك» به کار ببرید:

آیه	کلمه‌ی برگزیده	کاربرد با «ذلك» یا «تلك»
-----	----------------	--------------------------

ترجمه‌ی آیه

﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ﴾	جِجْر/ ۴۵	جَنَّة
------------------------------------	-----------	--------

همانا پرهیزکاران در باغ‌هایی هستند

﴿فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ﴾	بقرة/ ۲۶۶	ثَمَرَة
----------------------------------	-----------	---------

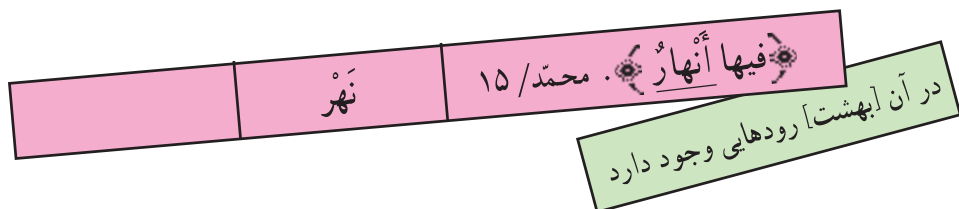
در آن [بهشت] همه نوع میوه وجود دارد

﴿عَسَلٍ مُّصَفًّى﴾	محمد/ ۱۵	عَسَل
--------------------	----------	-------

[در بهشت نهرهایی از] عسل پاکیزه [است]

﴿حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا﴾	نبا/ ۳۲	حَدِيقَة
--------------------------	---------	----------

[در بهشت] باغ‌ها و انگورها [است]

کلمه‌های «ذلک» و «تلك» را در جای خالی آیات زیر، به طور درست

بنویسید:

... الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ ﴿بقرة / ۲﴾ (در آن کتاب هیچ شکّی نیست)

... نِعْمَةٌ ﴿شُعراء / ۲۲﴾ (آن نعمتی است)

... عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ﴿بقرة / ۱۹۶﴾ (آن ده روز کامل است)

... عَالِمُ الْغَيْبِ ﴿سجدة / ۶﴾ (آن [خداوند] بر جهان غیب آگاه است)

... فَضْلُ اللَّهِ ﴿جمعة / ۴﴾ (آن فضل خداوند است)